

معاونت علمی و فناوری اعلام کرد؛

آمار بانوان مخترع ایرانی بالاتر از متوسط جهانی

معاونت علمی و فناوری اعلام کرد آمار بانوان مخترع ایرانی بالاتر از متوسط جهانی است.

به گزارش خبرنگاران علم و فناوری گزارش خبر و به نقل از معاونت علمی و فناوری، هدف ثبت اختراعات، توسعه نوآوری در جوامع است. هرچه تعداد افراد نوآور در جامعه بیشتر شود، حرکت به سمت توسعه اقتصاد نوآوری محور افزایش می‌یابد.

زنان نیمی از جمعیت دنیا را تشکیل می‌دهند اما آیا آنان با همین نسبت ۵۰ درصد در توسعه و رشد نوآوری نقش‌آفرینی مستقیمی دارند؟ نتایج تحقیقات بیانگر این است که نسبت زنان مخترع هنوز با ۵۰ درصد مفروض فاصله زیادی دارد. برای آگاهی به سهم مشارکت زنان مخترع در اختراعات ایران، پرونده‌های تقاضاهای ثبت اختراع در خارج از کشور که در سامانه الکترونیکی کانون پتنت معاونت علمی و فناوری به ثبت رسیده بود، به‌عنوان یک جامعه آماری و نمونه‌ای از کل جامعه مخترعان، مورد بررسی قرار گرفتند.

نتایج بررسی‌ها نشان داد که علی‌رغم پایین بودن توازن جنسیتی در ایران نسبت به مناسب مفروض (۵۰ درصد) بوده؛ اما نسبت پرونده‌ها با مخترعان زن در این بررسی به میزان قابل‌توجهی بالاتر از متوسط جهانی و حتی بالاتر از آمار کشورهای پیشرو در زمینه ثبت اختراعات است. درحالی‌که به‌طور متوسط در دنیا، درصد زنان مخترع در پرونده‌های ثبت اختراع حدود ۱۴ درصد است و در کشورهای پیشرو هم این رقم به ۱۸ درصد نمی‌رسد، این نسبت در ایران (جامعه آماری کانون پتنت) ۲۴ درصد است.

رشد ثبت اختراع در ایران

نتایج این بررسی که روی بیش از ۲ هزار پرونده موجود انجام شد نشان داد که نسبت زنان مخترع در ایران (جامعه آماری کانون پتنت) نسبت به متوسط جهانی، رقمی بالاتر است. نسبت زنان مخترع به مردان مخترع در ایران (جامعه آماری کانون پتنت) حدود ۲۴ درصد است. به عبارتی دیگر، در برابر هر ۴ مرد مخترع یک زن مخترع فعال است که در مقایسه با نسبت جهانی ۶ به ۱ رقمی قابل‌ملاحظه است.

در این تحقیق تمامی پرونده‌های ثبت شده در سامانه الکترونیکی کانون پتنت، به‌عنوان جامعه آماری بررسی شدند. از دلایل انتخاب کانون پتنت و سامانه الکترونیکی آن برای بررسی جنسیت مخترعان ایرانی، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

در سامانه الکترونیکی کانون پتنت، هیچ محدودیتی از نظر حوزه فناوری، جنسیت، استان، دانشگاه، مراکز پژوهشی، صنعت یا مخترعین مستقل و ویرال؛ برای پذیرش تقاضانامه‌ها برای حمایت از ثبت اختراعات در ادارات ثبت اختراع خارجی وجود ندارند و هر مخترعی قادر است از هر کجای کشور بدون پرداخت هزینه و یا تشریفات دست و پاگیر، اختراع خود را در سامانه کانون به‌صورت اینترنتی ثبت کند.

همچنین کانون پتنت به‌عنوان نماینده معاونت فناوری ریاست جمهوری، وظیفه حمایت از ثبت اختراعات ایرانیان را در خارج از کشور بر عهده دارد. مخترعان از سراسر کشور، برای ثبت اختراعات خود در خارج از کشور و کسب حمایت برای این مهم، از خدمات کانون پتنت استفاده می‌کنند. حمایت از ثبت اختراعات در خارج از کشور

علاوه بر این در برنامه ترویج و آکادمی کانون پتنت ایران نیز، تمامی مخترعان و افراد خلاق در سراسر کشور، فارغ از هرگونه تمایزی به‌عنوان مخاطب تعیین‌شده‌اند؛ در این برنامه‌ها، خوراک اطلاعاتی برای کلیه افراد علاقه‌مند در حوزه اختراعات از طریق وب‌سایت و شبکه‌های اجتماعی کانون پتنت تأمین می‌شود. همچنین برای ارتباط‌گیری مؤثر با مخاطبین، کانون پتنت از طریق ایجاد دفتر همکاری در دانشگاه‌ها، پارک‌های فناوری، شهرک‌های صنعتی، مراکز رشد و سراسر کشور، دسترسی به خدمات را برای مخترعان در سراسر کشور را تسهیل کرده است.

از این‌رو، کانون پتنت و فعالیت‌های این مرکز برای کسب حمایت از ثبت اختراعات در خارج از کشور، برای بسیاری از مخترعان کشور شناخته‌شده است، بنابراین می‌توان جامعه مخترعینی که در کانون پتنت ایران اقدام به ثبت اختراع خود کرده‌اند را به‌طور نسبی به‌عنوان نماینده‌ای از جامعه مخترعین کشور دانست.

علاوه بر این، نتایج این بررسی نشان می‌دهد که درصد موفقیت پرونده‌هایی با مخترع خانم، چه در مرحله بررسی توسط کانون و چه در مراحل داوری در ادارات ثبت اختراع خارجی، به نسبت تعداد پرونده‌ها، رقمی بالاتر است.

این یافته نشان می‌دهد که زنان ایران، علی‌رغم برخی محدودیت‌ها، در عرصه اختراعات همچون سایر زمینه‌ها فعالیت چشمگیر و قابلیت ملاحظه‌ای دارند که درخور توجه و ارزشمند است. با این‌وجود، با فراهم آوردن شرایط بیشتر فعالیت بانوان در عرصه‌های نوآوری و تحقیقات، می‌توان سبب شکوفایی بیش‌ازپیش توانمندی این بخش نسبتاً خاموش جامعه، برای اعتلا و بالندگی کشور گام برداشت.